

cessen, in onzen geest op. De slichtingsgeschiedenis van het Friesch Natuurhistorisch Museum schijnt geheel dezelfde te zijn als die van ons Genootschap; alleen schijnt het in Leeuwarden nog aan den noodigen steun der autoriteiten te ontbreken. Zoo lezen wij b.v. bl. 3:

„Den Commissaris der Koningin werd een bezoek gebracht om eens te polsen in hoeverre de provincie ons steun kon verschaffen. Localiteit had ze echter niet en overigens was haar steun mogelijk. De heer van Harinxma zegde ons echter zijn medewerking toe, waar deze hem mogelijk was.

Bezoek bij den burgemeester van Leeuwarden. Ook hier was het resultaat gering. Localiteit was niet aan te bieden, geldelijke steun zou in geen geval iets worden.”

Dan is het met ons in Maastricht, de hoofdstad van het „donkere Zuiden” toch veel beter gesteld! Wij wenschen van harte, dat het N. H. Museum van Friesland spoedig een gemeenteraad vindt, die het krachtig zal steunen, vooral ook omdat de Friesche natuurvrienden de voltooiing van hun Museum op den voorgrond stellen. Leert toch de ondervin-

ding in binnen- en buitenland niet bijna overal, dat Musca op den duur slechts door groote openbare lichamen financieel gedragen kunnen worden? Vergelijk vooral de jongste geschiedenis van den „Naturhistorischer Verein der preussischen Rheinlande und Westfalens”, die zich gedwongen zag zijn Museum en zelfs zijn heerlijke bibliotheek aan de stad Bonn en aan de pruis. Regeering over te doen. Het Nat. Genootschap in Limburg heeft een dergelijken stap reeds spoedig na zijn ontstaan gezet en daarover niet te treuren gehad.

Eindelijk laat spr. nog een nieuw leerboek der dierkunde van P. F. van Boxtel rondgaan (H. J. Dieben, Leiden, 307 blz.). Het boekje, op mooi papier gedrukt, bevat een groot aantal fraaie afbeeldingen, waaronder er verschillende uit de publicatiën van ons Genootschap zijn overgenomen.

De heer Ed. Nyst biedt aan het Museum een doosje met fraai gepreparcerde Limburgsche kevers aan, een geschenk dat door den Voorzitter namens den Conservator met dank wordt aanvaard.

Te ruim 8 uur wordt de vergadering gesloten.

AVIFAUNA der Nederlandsche Provincie Limburg, benevens eene vergelijking met die der aangrenzende gebieden, door P. A. HENS, Valkenburg L.

70. *Acrocephalus schoenobaenus* (L.). Rietzanger. — Duitsch: Schilfrohrsänger.

Fransch: Rousserolle phragmite.

Broedvogel in de vennen en moerassen van Midden- en Noord-Limb. van half April en begin Mei tot September. Soms reeds begin April, o.a. 7 April 1910 bij Steijl (Riotte. Ardea. 1913. p. 82). Voor zooverre mij bekend in Zuid-Limburg geen broedvogel.

Waargenomen in:

Gebied I. Geen waarnemingen bekend.

Gebied II. Broedt langs de Maas o.a. bij Roermond, Asselt (H. Vallen), Steijl (Riotte) enz.

Gebied III. In den zomer door H. Vallen en mij herhaaldelijk waargenomen in de vennen en moerassen bij Swalmen en Herkenbosch. Ongetwijfeld daar ook broedvogel.

Gebied IV. Door Riotte in den zomer

waargenomen in de moerassige streek tusschen Venlo en Arcen langs de Duitsche grens.

Gebied V. Broedvogel in de Peel (H. Nillesen. Natuurh. Gen. Jaarb. 1912. p. 26). In den zomer heb ik de soort herhaaldelijk aangetroffen bij Horn en bij Heithuizen. Zij broedt ook in de omgeving van Weert (coll. Beckers), Venray (F. van Baar) en Nederweert (Knapen).

Broedt in de Rijnprovincie o.m. op verschillende plaatsen langs onze grens (le Roi. V. f. d. R. p. 271). In België: „plus ou moins répandue suivant les localités etc.” (Dubois. N. R. d. O. p. 204). In het arrondissement Verviers: „Assez commune en certaines régions”. (L. Coopman. Le Gerfaut. 1921. p. 114).

GENUS: HIPPOLAIS Baldenst. 1827.

71. *Hippolais icterina* (Vieill.). Spotvogel. — Volksn.: Allerleisängerke. Duitsch: Gartenlaubvogel. Fransch: Hypolaïs contrefaisant.

Bewoner van tuinen, parken, kleine loofbosschen en boschranden. Algemeen voorkomende zomervogel van begin Mei tot in Augustus.

Waargenomen in:

Gebied I. Broedend gevonden o.a. te Heerlen, Valkenburg, Houthem, Schin op Geulle, Eygelshoven (coll. Nillesen), Wittem (legsels van 5 Juni 1907 in coll. Merckelbach), Kerkrade (twee legsels van 10 Juni 1907 en 29 Mei 1909 in voornoemde collectie), enz. enz.

Gebied II. Vermoedelijk broedend op vele plaatsen langs de Maas, waar kleine boschjes aangetroffen worden, o.a. in het Kloosterpark te Steijl (Riotte. Ardea. 1913. p. 70). Naar Riotte mij in 1924 mededeelde, is de soort in de omgeving van Steijl thans een der talrijkste broedvogels.

Gebied III. Broedend gevonden te Roermond, Swalmen en ongetwijfeld overal waar loofbosschen aanwezig zijn.



No. 55. *Lanius excubitor excubitor* L. — Klappekster.

♀ 14 Nov. 1907, Maasbracht. Coll. H. Nillesen (Museum Natuurh. Gen. te Maastricht).
Cat. No. 220. Zeldzame broedvogel in Limburg. Ruim $\frac{3}{5}$ der natuurlijke grootte.

Gebied IV. Broedt o.a. in de omgeving van Ottersum (J. Vallen).

Gebied V. Broedvogel in de loofbosschen, parken en tuinen tusschen Roermond en Weert. Talrijk te Helden-Panningen (J. Esser).

In de vlakten der Rijnprovincie een gewone zomervogel (Ic Roi. V. f. d. R. p. 275). Ook in België, o.a. in het arrondissement Verviers algemeen (Dubois. N. R. d. O. p. 204 en L. Coopman. Le Gerfaut. 1921. p. 113).

GENUS : SYLVIA Scopoli 1768.

72. *Sylvia borin* (Bodd.). Tuinfluiter. — Volksn.: Grieske. Duitsch : Gartengrasmücke. Fransch : Fauvette des jardins.

Bewoner van tuinen, parken en loofbosschen. Algemeen voorkomende zomervogel van eind April of begin Mei tot in September. Uiterste data : 20 April 1909, Roermond en 26 September 1911, Roermond.

In sommige jaren veel talrijker dan in andere, hetgeen ik o.a. eenige malen voor de omgeving van Roermond kon constateeren. Le Roi (V. f. d. R. p. 265) vermeldt hetzelfde

voor het jaar 1903 ten opzichte der omgeving van Bonn.

In de Rijnprovincie overigens algemeen, zelfs tot hoog in de Eifel (Ic Roi. V. f. d. R. p. 264). Ook in België, o.a. in het arrondissement Verviers een gewone zomervogel (Dubois. N. R. d. O. p. 204 en L. Coopman. Le Gerfaut. 1921. p. 113).

73. *Sylvia atricapilla atricapilla* (L.) Zwartkop. — Volksn.: Fauvette. Duitsch : Schwarzlplättchen. Fransch : Fauvette à tête noire.

Eveneens een bewoner van tuinen, parken en loofbosschen, welke zich echter — althans in Zuid-Limburg — veel meer in kleinere tuinen nabij de huizen ophoudt dan de Tuinfluiter. De soort is in het Zuiden het talrijkst. Ze is zomervogel van begin April (soms eind Maart) tot eind October en de eerste helft van November. Uiterste datums : 23 Maart 1920, Houthem, 1 April 1923, Valkenburg — 10 November 1922, Oud-Valkenburg.

Le Roi vermeldt de soort als talrijk voor de

Rijnprovincie van begin April, begin Mei tot in September, zelden October (V. f. d. R. p. 268). Als Octoberdatums kan ik echter voor Limburg vermelden : 18, 23, 24 en 25 October 1909, Swalmen, 16 October 1910, Roermond, 11 October 1908 en 15 October 1911, Swalmen, 17 October 1917, Houthem, 9 October 1919, Valkenburg en bovendien 10 November 1922, Oud-Valkenburg (Sibbe). Deze laatste vogel droeg een ring (No. 8377) der biologische Anstalt op Helgoland en was, gelijk Dr. H. Wei-

gold aldaar, mij mededeelde, den 4 October t.v. op Helgoland geringd geworden.

In België, o.a. in het arrondissement Ver-

viers, een gewone zomervogel (L. Coopman. Le Gerfaut. 1921. p. 113).

74. *Sylvia communis communis* Lath. Grasmusch. — Volksn.: Strötsch, Dubbele Töt, Taatsj en Bremetaatsj. Duitsch: Dorngrasmücke. Fransch: Grisette.

Zomervogel. Algemeen door de geheele provincie langs bosschen en in struikgewas langs wegen en heidevelden, in loof- en jong dennenhout enz. Zelden, en dan alleen op den trek, in stadstuinen. Verblijft hier van half, meestal eind April tot eind September. Uiterste da-

tums: 15 April 1922, Houthem en 27 September 1919, Houthem.

In de Rijnprovincie (le Roi. V. f. d. R. p. 265) en België (Dubois. N. R. d. O. p. 204) eveneens zeer gemeen.

75. *Sylvia curruca curruca* (L.). Braamsluiper. — Volksn.: Enkele Töt. Duitsch: Zaungrasmücke. Fransch: Fauvette babillarde.

Zomervogel. Algemeen, doch niet zoo talrijk als de Grasmusch. Het wil mij voorkomen, dat de soort in Zuid-Limburg talrijker is dan in het Midden der provincie.

Bewoner van kleine boschjes, boschranden, boomgaarden, parken en tuinen, ook stadstuinen. Komt in de eerste helft van April en vertrekt in September. Uiterste datums: 6 April

1923, Valkenburg — 21 September 1909, Nunhèm.

In de Rijnprovincie langs de geheele Limburgsche grens o.a. een gewone broedvogel (le Roi. V. f. d. R. p. 265). Ook in België algemeen (Dubois. N. R. d. O. p. 204) o.a. in het arrondissement Verviers (L. Coopman. Le Gerfaut. 1921. p. 113).

GENUS: TURDUS L. 1758.

76. *Turdus sibiricus sibiricus* Pall. Siberische Lijster. — Duitsch: Siberische Drossel. Fransch: Grive sibérienne.

Deze aziatische lijstersoort is volgens Baron Snouckaert van Schauburg (Avifauna Neerlandica. p. 42 en de Aanvullingen daarop in het Jaarbericht der Club van Nederl. Vogelk. 1915. p. 84) slechts drie malen in ons land (Drente en Zuid-Holland) bemachtigd geworden. Het betrof steeds jonge vogels. Mij is intusschen een vierde exemplaar bekend geworden en wel een Limburgsche vogel. In de collectie de Wever, thans geplaatst in het Museum van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg te Maastricht, bevindt zich een opgezet jong exemplaar dezer soort. Op het aan het postament bevestigd etiket

staat vermeld: „*Turdus sibiricus* Pall. „pris près de Maastricht. 1850”. Mitsdien kan de Siberische Lijster als toevallige gast onder de Limburgsche vogels gerangschikt worden.

In de Rijnprovincie is de soort nog niet geconstateerd (le Roi. V. f. d. R. p. 285). Voor België vermeldt Dubois (N. R. d. O. p. 199) twee gevallen: Neufchâteau, Sept. 1877 (coll. de Wavrin) en Bastogne, Oct. 1901, (Musée de l'Etat). terwijl bovendien eind Oct. 1912 nog een bijna adult ♂ te Membach (Verviers) bemachtigd werd (Le Gerfaut. 1922. p. 30).

77. *Turdus pilaris* L. Kramsvogel. — Volksn.: Dubbele Liester en Krammes. Duitsch: Wachholderdrossel. Fransch: Grive litorne.

Doortrekker en wintervogel in wisselend aantal en als zoodanig door de geheele provincie waargenomen. De soort komt in het najaar in de maand October en verblijft hier tot in April, soms tot begin Mei, o.a. 2 stuks 29 April 1920, 10 á 15 stuks 30 April 1921, en 20 stuks 30 April 1922, benevens nog 2 stuks op 6 Mei d. a. v. Allen te Houthem.

Begin Juli 1909 werd te Beek bij Maastricht een nest dezer soort gevonden, hetwelk 5 jongen bevatte. Het geval werd mij door den Heer Rongen, destijds kapelaan aldaar, medegedeeld (Jaarbericht der Club v. Nederl. Vogelk. 1915. p. 85, alwaar abusievelijk het jaar 1910 ver-

meld staat). Voor de andere provincien van ons land zijn zeven broedgevallen bekend en wel voor Groningen, Friesland, Noord-Holland, Zuid-Holland en Noord-Brabant (Avifauna Neerlandica. p. 45 en Jaarber. d. Club v. Nederl. Vogelk. 1915. p. 85).

Le Roi (V. f. d. R. p. 281 en „Beiträge” p. 127) vermeldt ook eenige Mei-waarnemingen voor de Rijnprovincie, alwaar het broeden der soort evenwel nog nimmer geconstateerd is. Zulks is evenmin het geval voor België (Dubois. N. R. d. O. p. 200).

Afgesloten 26. IX. 1924.

Wordt vervolgd.